Məqalə KİVDF-nin maliyyə dəstəyi ilə "Regionların sosial-iqtisadi inkişafının təşviq edilməsi" istiqaməti üzrə həyata keçirilən layihə çərçivəsində hazırlanmışdır

KİVDF

Azərbaycanın regionlarında xalçaçılığın yeni inkişaf mərhələsi başlayıb

"Azərxalça" Açıq Səhmdar Cəmiyyətindən verilən məlumatda bildirilir ki, yaxın iki ildə respublikanın bölgələrində xalçaçılıq müəssisələrinin sayı 30-a çatdırılacaq

Məlum olduğu kimi, bu gün yüksək inkişaf göstəricilərinə malik olan Azərbaycan, eyni zamanda, dünyada xalçaçılıq diyarı kimi tanınır. Uzun əsrlər boyu ölkəmizin demək olar ki, bütün bölgələrində insanlar son dərəcə gözəl naxışlı nəfis xalçalar toxuyaraq öz dolanışıqlarını təmin ediblər. Ümumiyyətlə, Azərbaycanda xalçaçılığın şərti olaraq 7 məktəbi fərqləndirilir. Bunlar Quba, Abşeron, Şirvan, Gəncə, Qazax-Borçalı, Qarabağ, Təbriz xalçaçılıq məktəbləridir. Bu xalçaçılıq məktəblərində toxunan xalçalar dünyanın məşhur muzeylərinin ekspozisiyalarını bəzəyir və özünə böyük tamaşaçı auditoriyası qazanır.

Bu məqamda qeyd edək ki, yeni şəraitdə ölkəmizdə qeyri-neft sektorunun üstün inkişafının təmin edilməsinə yönələn siyasət çərçivəsində regionlarda xalçaçılıq sahəsində ənənələrin dirçəldilməsi istiqamətində də mühüm addımlar atılır. Yeri gəlmişkən, Prezident İlham Əliyevin 2016-cı il mayın 5-də imzaladığı Sərəncamla "Azərxalça" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (ASC) yaradılıb və dövlət başçısının tapşırığını əsas tutan bu qurum regionlarda yeni xalçaçılıq müəssisələrinin açılması istiqamətində zəruri tədbirlər görür.

RESPUBLİKANIN DAHA 20 RAYONUNDA XALÇAÇILIQ MÜƏSSİSƏLƏRİ YARADILACAQ

Beləliklə, fəaliyyətə başlamasından az vaxt ötməsinə baxmayaraq, "Azərxalça" respublikanın Füzuli (Horadiz), Ağdam (Quzanlı), Tovuz, Ağstafa, Qazax, Şəmkir, Quba, İsmayıllı, Xaçmaz, Qəbələ kimi rayonlarında öz filiallarının yaradılması istiqamətində böyük iş həcmi yerinə yetirib. Artıq ASC-nin ayrı-ayrı regionlar üzrə filialları uğurla fəaliyyət göstərir. "Azərxalça" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin İdarə Heyətinin sədri Vidadi Muradovun məlumatına əsasən, növbəti iki ildə cəmiyyət respublikanın daha 20 rayonunda filialların yaradılmasını, bununla da onların ümumi sayının 30-a çatdırılmasını və 5 minə yaxın vətəndaşın daimi iş yeri ilə təmin edilməsini nəzərdə tutur.

"Azərxalça"nın bölgələr üzrə apardığı araşdırmalar, statistik təhlillər göstərir ki, növbəti illərdə xalça istehsalı şəbəkəsinin miqyasını daha da genişləndirmək üçün ölkəmiz həm xammal, həm də işçi qüvvəsi baxımından geniş potensiala malikdir. Bununla bağlı fikirlərini ifadə edən V.Muradov KİV-ə müsahibəsində **"Bölgələrdə işlərimiz yalnız filialların yaradılması ilə məhdudlaşmır. Respublika ictimaiyyəti Sumqayıt Sənaye Parkında "Azərxalça" ASC-nin Əyirici-Boyaq Fabrikinin yaradılması haqqında məlumatlıdır. Bu fabrikin beş rayonda regional yun və boyaq bitkiləri tədarükü məntəqələrinin yaradılması istiqamətində də işlər görülür. Boyaq bitkilərinin və yun təsərrüfatlarının xammal ehtiyatları öyrənilir, mütəxəssislər toplanır. Bu fabrik fəaliyyətə başladıqdan sonra Azərbaycan xalçaçılığının xammal problemi həll olunacaq. Biz artıq xaricə təmiz yun, yun iplik, təbii boyaq maddələrinin ixracına da başlaya biləcəyik"**, - deyib.

25 İLDƏN SONRA AĞDAMDA YENİDƏN QARABAĞ XALÇALARI TOXUNUR

Xalçaçılığın zəngin ənənələrinin qorunub saxlanılmasında və inkişaf etdirilməsində mühüm rol oynayan Ağdam rayonunda 25 ildən sonra yenidən Qarabağ xalçaları toxunmağa başlayıb. "Azərxalça" ASC-nin Quzanlı qəsəbəsində inşa edilən filialında tikinti işləri başa çatıb. Emalatxana, rəssam, tibb və inzibati otaqlar, yeməkxana, anbar, satış salonu və sairdən ibarət olan müəssisə lazımi inventar, dəzgahlar, avadanlıq və xammalla təmin edilib. Binada istilik və müşahidə sistemləri qurulub. Müəssisənin həyətində abadlıq-yaşıllaşdırma işləri aparılıb, yerə asfalt örtük və tamet döşənib.

Müəssisədə 160 nəfərin işlə təmin olunması nəzərdə tutulub ki, onlardan da 150-si xalçaçı qadınlar olacaq. Artıq filialda işləyəcək qadınlara xalça toxumağın sirləri öyrədilir.

Ömrünün qırx ilini xalçaçılığa həsr etmiş Əməkdar Mədəniyyət İşçisi Ceyran Əliyeva bu qədim el sənətinin incəliklərini ilmələrin dili ilə gənc xalçaçılara öyrədir. Onun sözlərinə görə, xalçaçılıq nənələrimizin əllərinin hərarətindən, gözlərinin nurundan yaranmış bir sənətdir. Xalqımız min illərdir xalçaçılıq ənənələrini yaşadır və inkişaf etdirir. Ancaq Ermənistanın ölkəmizə qarşı hərbi təcavüzü, Qarabağın dağlıq hissəsinin və ətraf ərazilərin işğal edilməsi nəticəsində 25 ildir ki, Qarabağda xalçalar toxunmurdu. Xalçaçılıq sənəti Qarabağda itmək üzrə idi. Bu gün "Azərxalça" ASC tərəfindən Ağdamda filialın yaradılması Azərbaycan xalça sənətinə, o cümlədən Qarabağ xalçaçılıq məktəbinə böyük töhfədir.

Məlumat üçün bildirək ki, filialda əsasən məcburi köçkün qəsəbələrindən və müxtəlif kəndlərdən olan qadınlar xalçaçılıq peşəsinə yiyələnirlər. Onlar həm Qarabağ xalçaçılıq məktəbinin ənənələrini davam etdirəcək, həm də ailələrinin sosial rifahını yaxşılaşdıracaqlar.

"AZƏRXALÇA" ASC-NİN QUBA FİLİALINDA TOXUNAN İLK XALÇA SATIŞA HAZIRDIR

Ötən il dekabrın 7-də Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə açılan "Azərxalça" ASC-nin Quba filialının ilk məhsulu satışa hazırdır. Artıq müəssisədə toxunan xalçaların kəsiminə başlanılıb.

Filialın direktoru Nəzakət Novruzova bildirib ki, müəssisə yanvar ayının sonuna kimi 30 kvadratmetrə yaxın xalça təhvil verəcək. Hazır olan nümunələr Quba, Şirvan və Qarabağ çeşniləri əsasında toxunan xalçalardır. Üzərlərində çeşnilərin adı və "Azərbaycan" yazısı qeyd olunur. Bu da qədim sənətkarlıq nümunələrinin müəllif hüququnun qorunmasına, eyni zamanda, Azərbaycan incəsənətinin dünyaya tanıdılmasına xidmət edir.

Nəzakət Novruzova qeyd edib ki, hazırda müəssisədə 100-ə yaxın işçi çalışsa da, iş üçün müraciət edən toxucuların sayı kifayət qədərdir. **"Prezident İlham Əliyevin Sədrliyi ilə keçirilən Nazirlər Kabinetinin 2017-ci ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında dövlətimizin başçısı bildirdi ki, 2018-ci il də sənaye inkişafı ilə bağlı əlamətdar olacaq. On yeni xalça fabrikinin açılışı nəzərdə tutulur. Beləliklə, ilin sonuna qədər xalça fabriklərinin sayı 20-yə çatmalıdır. Prezidentimizin dediyi bu faktlar bizi sevindirir və işimizə məsuliyyətlə yanaşmağa sövq edir. Çalışırıq işçilərin sayını daha da artıraq"**, - deyə filial müdiri vurğulayıb.

Filialdakı xalçaçılar Quba şəhərinin və rayonun ayrı-ayrı kəndlərinin sakinləridir. Bu barədə danışan Nəzaka[t] Novruzova bildirib ki, onlar bir neçə a[y] ərzində "Azərxalça"nın hazırlıq-tədri[s] kurslarında iştirak edib, xalçaçılıq üzr[ə] bacarıq və vərdişlərini təkmilləşdiriblə[r]. **"Tədris-hazırlıq kursu bu gün də fəa[l]iyyətini davam etdirir. Bu kursları[n] məzunları "Azərxalça" ASC-nin təd[ris] sertifikatını alırlar. Yeni işçiləri[n] cəlb olunması daha çox xalçanın to[xu]nmasına imkan yaradacaq. Planla[rı]mız çoxdur. İşə çox həvəslə başla[]mışıq. Quba zonası ənənəvi xalçaç[ı]lıq zonasıdır. Burada xalçaçılığa ma[ra]q çox yüksəkdir".**

"Azərxalça" ASC-nin Quba filialınd[a] yanvarın 20-dək xalça kəsiminin il[k] mərhələsi başa çatacaq. Hazır xalçala[r] "Azərxalça" ASC-yə təhvil veriləcə[k]. Həmin xalçalar xarici ölkələrdə keçir[i]lən beynəlxalq satış sərgilərində alıcıla[]ra təqdim olunacaq. Bununla yanaşı, f[i]lialın xalça-satış salonunda da "Azər[]xalça" ASC-də toxunan xalça və xalç[a] məmulatlarının sərgisi və satışı həyat[a] keçiriləcək.

Qeyd edək ki, "Azərxalça" ASC-ni[n] Quba filialının binasının ümumi sahəs[i] 1300 kvadratmetrdir. Burada 160 nəfə[r]dən çox işçinin çalışması nəzərdə tutu[]lub. Emalatxanadakı müxtəlif ölçülü 4[] dəzgahda əsasən Quba, Qusar, Xaç[]maz, Siyəzən və Şabran rayonlarını[n] kəndlərində hazırlanmış tarixi və ori[ji]nal Şirvan çeşniləri əsasında xalçaları[n] toxunmasına üstünlük verilir. Bu çeşn[i]lər dünya muzeylərində, şəxsi kolleks[i]yalarda mühafizə olunan, həmçinin res[]publikanın ayrı-ayrı bölgələrindən top[]lanılan qədim xalçalar əsasında "Azər[]xalça"nın rəssamları tərəfindən hazırla[]nıb.

İSMAYILLIDA YARADILAN XALÇA FABRİKİNDƏ 170-DƏ[K] XALÇAÇI ÇALIŞACAQ

Yeni xalça fabriklərindən biri də İs[]mayıllıda yaradılıb. "Azərxalça" ASC[-]nin İsmayıllı filialında inşaat işləri art[ıq] başa çatıb. Fabrikdə toxuculuq, sərg[i] satış zalları, qonaq otağı, yemək zal[ı,] anbarlar və xidmət otaqları var. Zal v[ə] otaqlar lazımi avadanlıqlarla təchiz ed[i]lib.

Xalça fabrikində 170 nəfər işləyə[]cək ki, onlar da əsasən qadınlar olacaq. Təşkil edilən iki aylıq kurslarda burad[a] çalışacaq gənc xalçaçı qızlar da hazır[]lanıb. Təcrübəli xalçaçı Ruhiyyə Süley[]manova müxbirimizlə söhbətində de[]yib: **"Prezidentimizin diqqət və qayğ[ı]sı, həyata keçirilən Dövlət proqram[]ları rayonlarda nəinki kənd təsərrüfa[]tının, sənayenin də inkişafına güclü []təkan verir. Rayonumuzda tikilən xa[l]ça fabriki bunun bariz nümunəsidi[r]. Burada qadınlarımız, gənc qızlarım[ız] işləyəcək, həm də qədim sənətimi[zi] yaşadılacaq. Fabrikdə "Gülüstan", "Qollu çiçək", "Şirvan", "Tirmə", "X[]ləfşan", "Zeyvə", "Qarabağ nəlbək[i]gülü" kimi incə və zərif naxışlı xalça[]lar toxunacaq".**

AZƏRBAYCAN XALÇALARI "MADE İN AZERBAİJAN" BRENDİ İLƏ DÜNYA BAZARLARINA ÇIXARILIR

Bir sözlə, Azərbaycanda xalçaçılı[q] ənənəsinin yaşadılması, xüsusilə b[u] sahəyə dövlət dəstəyinin göstərilməs[i] sevindirici haldır. Uzun illərdir ki, nənə[]lərimiz tərəfindən toxunan qədim xalça[]larımız bundan sonra kütləvi şəkildə is[]tehsal olunacaq. Azərbaycan xalçalar[ı]na dünya bazarlarında olan böyük ma[]rağı nəzərə alsaq, əminliklə söyləmə[k] olar ki, xalça fabriklərinin məhsulları ö[l]kəmizin həm ixrac potensialı, həm d[ə] Azərbaycan xalçasının dünyada təblig[i] üçün gözəl imkanlar yaradacaq.

"Azərxalça" ASC-nin İdarə Heyət[i]nin sədri V.Muradov sözlərinə görə "Azərxalça" ilk məhsullarını "Made i[n] Azerbaijan" brendi altında Almaniyanı[n] Hannover şəhərində ənənəvi DOMO[] TEX beynəlxalq sərgisində, həmçini[n] Nyu-Yorkda növbəti beynəlxalq xalç[a] sərgisində təqdim edib. **"Bu tədbirlə[r] zamanı əl ilə toxunmuş Azərbayca[n] xalçalarına dünya bazarlarında bö[]yük tələbatın olduğunu müşahidə et[]dik. Bu isə "Azərxalça"nın istehsa[l] olan məhsulları yaxın gələcəkdə xa[]rici ölkələrə intensiv satış imkanlar[ı]nın mövcudluğunu təsdiqləyir"**, - de[]yə V.Muradov vurğulayıb.

Mübariz ABDULLAYE[V]